

ਖ਼ੁਦਾ ਸਾਡੇ ਰੂਹਾਨੀ ਪਿਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ

ਅਸੀਂ ਛਾਣਬੀਣ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਨੂੰ ਅਨਾਦੀ ਪਿਤਾ (ਖ਼ੁਦਾਈ ਵਿਚ) ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪਿਤਾ (ਸਿਸ਼ਟੀ ਵਿਚ) ਅਤੇ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਿਤਾ (ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ/ਨੇਮ ਵਿਚ) ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਰੂਹਾਨੀ ਪਿਤਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਾਂਗੇ।

ਜ਼ੁਦਾਈ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ

ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪਿਤਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਪਾਪ ਨਾਲ ਉਸ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਤਕ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਸੀ। ਆਦਮ ਤੇ ਹੱਫ਼ਾ ਨੂੰ ਅਦਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਰੁੱਖ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਮਨ ਮਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਜ਼ੁਦਾਈ ਦੀ ਇਹ ਹਾਲਤ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਸੁਭਾਉ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸੀ। ਖ਼ੁਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਉਹ ਪਾਪੀ (ਅਪਵਿੱਤਰ) ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਪਾਪ ਆਉਣ ਨਾਲ ਜ਼ੁਦਾਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬਚੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਅਦਾ ਸੀ (ਉਤਪਤ 2: 17; 3: 15)। ਉਤਪਤ 3 ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁੱਧਵਾਨ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖ਼ੁਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ੁਦਾਈ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ। ਇਹ ਜਦਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਲਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਪਾਪ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਪਾਪ ਇਕ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਉੱਤੋਂ ਦੀ ਅਸੀਂ ਟੱਪ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ (ਯਸਾਯਾਹ 59: 1, 2)। ਅਸਲ 'ਚ 'ਪਾਪ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਤਾਂ ਮੌਤ ਹੈ' (ਰੋਮੀਆਂ 6: 23)। ਮਨੁੱਖ ਵਿਚ ਪਾਪ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਯੁਗਾਂ ਤੋਂ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾ ਯੁਗ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਸਰੂਪ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਰਚਨਾ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਜਦ ਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਪ ਨਾ ਕੀਤਾ ਤਦ ਤਕ ਉਹ ਯੁਗ ਬਿਨਾ ਰੋਕ ਟੋਕ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਅਸੀਂ ਸਿਰਜਣਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪਾਪ ਵਿਚ ਡਿੱਗਣ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਘੱਟ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਉਤਪਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਅਧਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਸਮੇਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦੀ ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਾਂਗ ਅਸੀਂ ਅਦਨ ਦੇ ਬਾਗ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ-ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਣ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖ਼ੁਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਫ਼ਿਕਰਮੰਦ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਖ਼ੁਦਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਇਨਸਾਨੀ ਰਚਨਾ ਦੇ ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਦਾ ਸੁਭਾਉ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਆਦਮ ਅਤੇ ਹੱਫ਼ਾ ਦੇ ਪਾਪ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਗੱਲ-ਬਾਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਦੇ ਬਾਅਦ ਲੋਕ ਖ਼ੁਦਾ ਅੱਗੇ ਭੇਂਟ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਅਤੇ ਉਹਦਾ ਨਾਂਅ ਲੈਣ ਲੱਗੇ (ਉਤਪਤ 4: 3, 4, 26)। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਪਾਪ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਇਹ ਸਬੰਧ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ

ਕੀਤਾ ਸੀ। ਖੁਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਕੌਮ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪਿਤਾ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਗਤ ਲਈ ਇਹ ਸਬੰਧ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਤਿਆਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਖੁਦਾ ਦੇ ਇਸ ਵਾਅਦੇ/ਨੇਮ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਹ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪਿਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪਿਤਾ ਹੋਣ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ। ਇਸ ਲਈ ਉਤਪਤ 3:15 ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਕੌਮ ਨਾਲ ਨੂਹ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਵਾਅਦਾ ਅਤੇ ਨੇਮ ਰਾਹੀਂ ਵਰਤਾਉ ਕਰਨ ਲੱਗਾ:

ਵੇਖ ਮੈਂ, ਹਾਂ, ਮੈਂ ਹੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪਰਲੋ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਾਹ ਹੈ ਅਕਾਸ਼ ਦੇ ਹੇਠੋਂ ਨਾਸ਼ ਕਰਾਂ। ਸਭ ਕੁਝ ਜਿਹੜਾ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਹੈ ਪ੍ਰਾਣ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗਾ। ਪਰ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਨੇਮ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਬਨ੍ਹਾਂਗਾ। ਤੂੰ ਕਿਸਤੀ ਵਿਚ ਜਾਈਂ ਤੂੰ ਅਰ ਤੇਰੇ ਪੁੱਤਰ ਅਰ ਤੇਰੀ ਤੀਵੀਂ ਅਰ ਤੇਰੀਆਂ ਨੂਹਾਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ (6:17, 18)।

ਤਾਂ ਨੂਹ ਨੇ ਇਕ ਜਗਵੇਦੀ ਯਹੋਵਾਹ ਲਈ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਸੁੱਧ ਡੰਗਰਾਂ ਅਤੇ ਸੁੱਧ ਪੰਛੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਗਵੇਦੀ ਤੇ ਹੋਮ ਦੀਆਂ ਬਲੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਉਹ ਸੁਗੰਧ ਸੁੰਘੀ। ਸੋ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਆਖਿਆ, ਮੈਂ ਫੇਰ ਕਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਆਦਮੀ ਦੇ ਕਾਰਣ ਸਰਾਪ ਨਹੀਂ ਦਿਆਂਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਆਦਮੀ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਉਸਦੀ ਜਵਾਨੀ ਤੋਂ ਬੁਰੀ ਹੀ ਹੈ ਤੇ ਫੇਰ ਕਦੀ ਸਰਬੱਤ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਰਾਂਗਾ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਹੁਣ ਕੀਤਾ (8:20, 21)।

ਤਾਂ ਖੁਦਾ ਨੂਹ ਨਾਲ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਬੋਲਿਆ। ਮੈਂ, ਵੇਖੋ, ਮੈਂ ਹੀ ਆਪਣਾ ਨੇਮ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਛੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਅੰਸ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਾਂਗਾ। ਨਾਲੇ ਹਰ ਜੀਉਂਦੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨਾਲ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਸੰਗ ਹੈ ਅਰਥਾਤ, ਪੰਛੀ, ਡੰਗਰ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਹਰ ਜਾਨਵਰ ਨਾਲ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਸੰਗ ਹੈ। ਹਰ ਇਕ ਨਾਲ ਜਿਹੜਾ ਕਿਸਤੀ ਤੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਹਰ ਇਕ ਜਾਨਵਰ ਨਾਲ ਵੀ। ਸੋ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਨੇਮ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਾਂਗਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਫੇਰ ਪਰਲੋ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪਰਲੋ ਧਰਤੀ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਫੇਰ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ। ਤਦ ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਇਹ ਉਸ ਨੇਮ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਹਰ ਜੀਵ ਜੰਤ ਵਿਚ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਸੰਗ ਹੈ ਪੀੜ੍ਹੀਓਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਸਦਾ ਲਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਧਣੁਖ ਬੱਦਲ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਉਹ ਉਸ ਨੇਮ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਮੇਰੇ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ (9:8-13)।

ਇਸ ਵਾਅਦੇ/ਨੇਮ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੋਬਾਰਾ ਕਦੀ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਨਾਸ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੇ ਪਰਲੋ ਦੇ ਵਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਉਹਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਨੂੰ ਇਹ ਲਾਭ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰਿਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਇਕ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਰਹਿਮਭਰੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਖੁਸ਼ਬਖ਼ਰੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ 'ਸਦਾ ਲਈ' ਹੈ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ

ਜਦ ਤਕ ਧਰਤੀ ਰਹੇਗੀ ਤਦ ਤਕ ਖੁਦਾ ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਉਵੇਂ ਮਿਟਾਏਗਾ ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੇ ਪਰਲੋ ਦੇ ਉਸ ਵਿਨਾਸ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਕੌਮ ਦਾ ਸਰੀਰਿਕ ਜੀਵਨ ਸਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੰਚ ਬਣ ਗਿਆ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਭੂਮਿਕਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਸੀ।

ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਪਾਪ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਮਨੁੱਖੀ ਕੌਮ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨਾਮੀ ਇਕ ਇਬਰਾਨੀ ਤੋਂ ਅਰੰਭ ਹੋਈ। ਖੁਦਾ ਨੇ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਰਕਤ ਅਰਥਾਤ ਇਕ ਉੱਚਾ ਨਾਂਅ ਅਤੇ ਇਕ ਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਉਹਨੇ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਤ ਮਿਲੇਗੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧੰਨ ਅਖਵਾਉਣਗੀਆਂ। ਫਿਰ ਵੱਡੀ ਬਹੁਮੁਖੀ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਨੇਮ ਦੇ ਨਾਲ ਮੋਹਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੇ ਖੁਦਾ ਵਿਚ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਰੇ ਉਪਕਾਰ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਨੇ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਗਿਣਿਆ। ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਆਖ਼ਰ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਭ ਕੌਮਾਂ ਬਰਕਤ ਪਾਉਣ।

ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲੱਖਾਂ ਵਿਚ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਸ਼ਰਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਖੁਦਾ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੀਨਾ ਪਹਾੜ ਤੇ ਸ਼ਰਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਰਾਏਲੀ ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੇ ਪੋਤੇ ਯਾਕੂਬ ਦਾ ਨਾਂਅ ਬਦਲ ਕੇ ਇਸਰਾਏਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਸੰਤਾਨ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀਨਾ ਪਹਾੜ ਤੇ ਸ਼ਰਾ ਮਿਲੀ ਸੀ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਜਾਂ ਇਸਰਾਏਲੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸੀਨਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੂਸਾ ਰਾਹੀਂ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹੀ ਸੀ। ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਇਹ ਦੂਜਾ ਕੰਮ ਸੀ। ਉਹ ਉਸਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਸੀ ਅਰਥਾਤ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਸੀ। ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਚੁਣਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਧਰਤੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ‘‘ਖਾਸ’’ ਲੋਕ ਸਨ। ਬਲਕਿ, ਇਹ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਣ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਹਦੇ ਚੁਣੇ ਲੋਕ ਬਣ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ, ਇਸਹਾਕ ਅਤੇ ਯਾਕੂਬ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਵਾਅਦਾ ਨਿਭਾਉਣਾ ਸੀ (ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 9:4, 5)।

ਫਿਰ, ਅਸੀਂ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਖਾਸੀਅਤ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਉਹਨੂੰ ਹੁਣ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਭ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੇਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਲਈ ਇਸ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ, ਭਾਵੇਂ ਖੁਦਾ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਇਕ ਕੌਮ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾ ਮੁੱਖ ਖੇਤਰ ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸਰਾਏਲੀ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪਰਦੇਸੀਆਂ ਤੇ ਦਬਾਉ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ (ਕੁਚ 22:21; 23:9; ਲੇਵੀਆਂ 19:33)। ਦੂਜੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਭਲਿਆਈ ਦੀ ਹੈ। ਵਾਢੀ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਗਰੀਬਾਂ ਤੇ ਪਰਦੇਸੀਆਂ ਲਈ ਦਾਖ ਤੇ ਕੁਝ ਅੰਗੂਰ ਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਡਿੱਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ (ਲੇਵੀਆਂ 19:10)। ਤੀਜੀ ਉਦਾਹਰਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਫਿਕਰਮੰਦ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਰਹੇ।

‘... ਜਿਹੜਾ ਯਹੋਵਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਦੁਰਬਚਨ ਬੋਲੇ ਸੋ ਜ਼ਰੂਰ ਵੱਢਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਮੰਡਲੀ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਸੰਗ ਵੱਟਿਆਂ ਨਾਲ ਮਾਰ ਸੁੱਟੇ, ਭਾਵੇਂ ਓਪਰਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜੰਮਿਆ ਹੋਵੇ। ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਯਹੋਵਾ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਦੁਰਬਚਨ ਬੋਲੇ, ਸੋ ਵੱਢਿਆ ਜਾਵੇ।’

‘ਤੁਸਾਂ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਆਉਂ, ਭਾਵੇਂ ਓਪਰੇ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਲਈ ਕਰਨਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਤੁਹਾਡਾ ਖੁਦਾ ਹਾਂ’ (ਲੇਵੀਆਂ 24: 16, 22)।

ਦੂਜਾ ਵੱਡਾ ਖੇਤਰ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖੁਦਾ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਹਰ ਪਾਠਕ ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੈ। ਜਦ ਸਾਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਉਦੋਂ ਵੀ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੇ ਯੂਨਾਹ 'ਤੇ ਉਸ ਵੱਡੀ ਮੱਛੀ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਗਲ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਮਸੀਹ ਤੋਂ ਅਠਵੀਂ ਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਸਰਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਯਾਰੋਬਾਮ ਦੂਜਾ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸੀ। ਖੁਦਾ ਨੇ ਯੂਨਾਹ ਨੂੰ ਅੱਸੂਰੀ ਰਾਜ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਨੀਨਵਾਹ ਵਿਚ ਬਰਬਾਦੀ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਲਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੇ ਦੇ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਬੁਰੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜਾਣ ਤੋਂ ਡਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਆਖਰ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨ ਕੇ ਉਸ ਨਗਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਨੀਨਵਾਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਕਹਿਰ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਤੌਬਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੌਬਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਅੱਗੇ ਦੁਆ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਬਖਸ਼ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਖੇਤਰ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਭਲਿਆਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜੋ ਖੁਦਾ ਦੀ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਕੌਮ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਇਸਦੇ ਨੇਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਡਰ ਫਾਇਦਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਉਹ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਖੁਦਾ, ਯਾਹਵੇ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਖਾ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਦੂਸਰਾ ਖੇਤਰ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲੋਕ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਜਾਂ ਇਸਰਾਏਲ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪਰਦੇਸੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਜੋ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਮੀਦ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ। ਅੱਸੂਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੁਦਾ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਉਹਦੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਸੀ (ਯੂਨਾਹ 3: 5, 10)। ਇਹ ਭੁੱਲ ਜਾਣਾ ਅਸਾਨ ਹੈ ਕਿ ਧਰਤੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਆਬਾਦੀ ਜੋ ਯੂਰਪ ਤੋਂ ਸੀ, ਅੱਸੂਰੀਆਂ ਵਾਂਗ ਓਸੇ ਵਰਗਾ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਓਨਾ ਹੀ ਹਿਸਾਬ ਦੇਣਾ ਸੀ, ਜਿੰਨਾ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਹ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਗੱਲ ਪੌਲੂਸ ਨੇ ਕਹੀ:

ਫਿਰ ਜਦ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਹੀਨ ਹਨ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਓ ਤੋਂ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਨਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਆਪ ਹੀ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਹਨ। ਸੋ ਉਹ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਵਿਖਾਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਤਹਕਰਨ ਉਹਦੀ ਸਾਖੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਆਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ ਵਿਚੀ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਦਿਨ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਖੁਦਾ ਮੇਰੀ ਖੁਸ਼ਬਖ਼ਰੀ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਗੁਪਤ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਕਰੇਗਾ (ਰੋਮੀਆਂ 2: 14-16; ਹੋਰ ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਰੋਮੀਆਂ 1: 18-2: 16)।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦਾ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਿਤਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਨੋਖੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ, ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਖੁਦਾ ਆਪਣੇ ਇਨਸਾਨੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਤੀਜਾ ਵੱਡਾ ਖੇਤਰ ਨਬੂਵਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਸੱਭ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖੁਦਾ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਆਪਣੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਖੁਦਾ ਆਪਣੇ ਵਚਨ ਨਾਲ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲਣ ਲੱਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਠਹਿਰਾਏ ਹੋਏ ਸਮਿਆਂ ਤੇ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਵਾਅਦੇ ਜੋ ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਨੇਮ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਬਹੁਤਾ ਕਰਕੇ ਆਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤ ਸਹਿਤ ਸਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਖੁਦਾ ਨੇ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੂੰ 'ਇਬਰਾਨੀ ਕੌਮ ਦਾ ਪਿਤਾ' ਹੋਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਇਹ ਪਸੰਦ ਵਾਅਦੇ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਉਤਪਤ 12: 1-3)। ਪਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਨੇਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। 'ਖੁਦਾ ਨੇ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਤੂੰ ਵੀ ਮੇਰੇ ਨੇਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ, ਤੂੰ ਅਤੇ ਤੇਰੇ ਪਿੱਛੋਂ ਤੇਰੀ ਅੰਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤਾਈਂ' (ਉਤਪਤ 17: 9)। ਨੇਮ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੁੰਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਦਾ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਅਬਰਾਹਾਮ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੇ ਖਰਾ ਉੱਤਰਿਆ ਤਾਂ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ 'ਤੇਰੀ ਅੰਸ ਵਿਚ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਬਰਕਤ ਪਾਉਣਗੀਆਂ ਕਿਉਂ ਜੋ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਬੋਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ' (ਉਤਪਤ 22: 18)।

ਮੂਸਾ ਨਾਲ ਸ਼ਰਾ ਸੀਨਾ ਪਹਾੜ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਾਅਦੇ/ਨੇਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਵਿਚ ਵਾਅਦੇ ਸਨ। ਖੁਦਾ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਵਾਅਦੇ ਅਨੰਤ ਕਾਲ ਲਈ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਇਹ ਦੁਨਿਆਵੀ ਵਾਅਦੇ ਸਨ: 'ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਤੇਰੇ ਦਿਨ ਉਸ ਭੂਮੀ ਉੱਤੇ ਜਿਹੜੀ ਯਹੋਵਾਹ ਤੇਰਾ ਖੁਦਾ ਤੈਨੂੰ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਲੰਮੇ ਹੋਣ' (ਕੁਚ 20: 12)। ਬਹੁਤ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਸਮਝਣ ਲਈ ਆਓ ਵਿਵਸਾਥਾਸਰ 26: 16-30: 20 ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਉ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਵਾਅਦੇ/ਨੇਮ/ਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਰੋਸਾ/ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਸ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ, ਇਸ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਦੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਹੋਣ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਭ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕ ਕਬਰ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਾਂ 'ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ' ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖੁਦਾ ਦੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨਜਾਣ ਸਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਘੱਟ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰ ਜੇ ਕੋਈ ਨਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦਾ।

ਅਸੀਂ ਰਾਜਾ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਬਤਸੇਬਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਬੀਮਾਰ ਬੱਚੇ ਲਈ ਦੁਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਉਸ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦਾਊਦ ਨੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਬੰਦਗੀ ਕੀਤੀ। ਉਹਦੇ ਸਹਾਇਕ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਏ। ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ '... ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਹ ਮਰ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਕਾਹਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾ ਰੱਖਾਂ? ਭਲਾ ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਫੇਰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹਾਂ? ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਜਾਵਾਂਗਾ ਪਰ ਉਹਨੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਮੁੜ ਆਉਣਾ' (2 ਸਮੂਏਲ 12: 23) ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਯਕੀਨ ਦੀ ਇਹ ਪੱਕੀ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਟੀਕਾਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਅਟੱਟ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।^੯

ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਵੇਖੋ ਅੱਯੂਬ 14:7-14; ਜ਼ਬੂਰ 16:9-11; 73:24-26.) ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਇਕ ਸਪਸ਼ਟ ਗੱਲ ਹੈ: “ਖੁਦਾ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਪਤਾਲ ਦੇ ਵੱਸ ਤੋਂ ਨਿਸਤਾਰਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰੇਗਾ” (ਜ਼ਬੂਰ 49:15)।^੯

ਨਬੂਵਤਾਂ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੁੜ ਕੇ ਅਸੀਂ ਦੇ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਆਂਗੇ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਯਸਾਯਾਹ 26:19 ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ: ‘ਤੇਰੇ ਮੁਰਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋਥਾਂ ਉੱਠਣਗੀਆਂ, ਹੇ ਖਾਕ ਦੇ ਵਾਸੀਓ ਜਾਗੋ, ਜੈਕਾਰਾ ਗਜਾਓ! ਕਿਉਂ ਜੋ ਤੇਰੀ ਤਰੇਲ ਬੂਟੀਆਂ ਦੀ ਤਰੇਲ ਹੈ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਭੂਤਨਿਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢੇਗੀ।’ ਇਹ ਆਇਤ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਹੈ ਜੋ ਬਾਬੁਲ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹਦਾ ਅਰਥ ਇਕ ਨਵੀਂ ਹਾਲਤ, ਜੀਵਨ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਹੈਕਲ ਵਿਚ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਤਾਜ਼ਾ ਸੰਬੰਧ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੋਖੀ ਖਬਰ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪਾਠਕਾਂ ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਫੇਰ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਯਸਾਯਾਹ ਨਾਲ ਮੁੜ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੱਸਣ ਦੀ ਚੰਗੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਬੇਕਾਰ ਹੋਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਦਾ ਮਾੜਾ ਨਤੀਜਾ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਇਹਦਾ ਗਲਤ ਮਤਲਬ ਕੱਢ ਕੇ ਗੁਮਰਾਹ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਨਤਾ ਨਾਲ ਸਰੀਰਿਕ ਜੀ ਉੱਠਣ ਵਿਚ ਸਾਡਾ ਪੱਕਾ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਹਵਾਲਾ ਦਾਨੀਏਲ 12:2, 3 ਦਾ ਹੈ:

ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਢੇਰ ਸਾਰੇ ਜੋ ਧਰਤੀ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਹਨ ਜਾਗ ਉੱਠਣਗੇ ਕਈ ਸਦੀਪਕ ਜੀਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਕਈ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਸਦੀਪਕ ਨਿਰਾਦਰੀ ਲਈ। ਪਰ ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਬੁੱਧਵਾਨ ਹਨ ਅੰਬਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਾਂਗਰ ਚਮਕਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਦਮ ਢੇਰ ਸਾਰੇ ਧਰਮ ਬਣ ਗਏ ਤਾਰਿਆਂ ਵਾਂਗਰ ਜੁੱਗੋ ਜੁੱਗ ਤੀਕਰ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਚਾਰ ਮੁਖ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: (1) ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮੁੜ ਜੀ ਉੱਠਣਾ ਅਤੇ ਅਬਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਕਾਰਣ ਹੋਵੇਗਾ। (2) ਹੋਰਨਾਂ ਲਈ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਅਬਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਕਾਰਣ ਹੋਵੇਗਾ। (3) ਬੁੱਧਵਾਨ ਲੋਕ ਸੁਰਗੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਹੋਣਗੇ। (4) ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਦਾ ਸਦਾ ਤਕ ਜੀਉਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਰਮੀ ਬਣਾਇਆ ਸੀ।

ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਵਿਦਵਾਨ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯਸਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਅਠਵੀਂ ਸਦੀ ਈ.ਪੂ. ਤੋਂ ਸਤਵੀਂ ਸਦੀ ਈ.ਪੂ. ਦੇ ਅੰਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਲਿਖੀ ਗਈ ਅਤੇ ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਛੇਵੀਂ ਸਦੀ ਈ.ਪੂ. ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਤੁਲਨਾ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੇ ਸੱਦੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਕਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਬਾਅਦ, ਖੁਦਾ ਮਰੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਮੁੜ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਬਾਰੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤਿਆਂ ਲਈ ਇਕ ਵੱਡੀ ਬਰਕਤ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਮਹਾਨ ਨਜ਼ਾਰੇ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਨਾਲ, ਖੁਦਾ ਲਈ ਰੂਹਾਨੀ ਪਿਤਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾ ਆ ਗਿਆ।

ਮੁਕਾਸ਼ਫੇ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਅਨਾਦੀ ਪਿਤਾ (ਖੁਦਾਈ ਵਿਚ), ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪਿਤਾ (ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਚ) ਅਤੇ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਿਤਾ (ਵਾਅਦੇ/ਨੇਮ ਵਿਚ) ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੇਖ ਲਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਵੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਉਹਦੀ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪਿਤਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕਿਵੇਂ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਆਤਮਿਕ ਪਿਤਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਕਿਵੇਂ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਰੂਹਾਨੀ ਪਿਤਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿਚ ਅਧਿਐਨ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹਾਂ।

ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਯੁਗਾਂ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਥੋੜੀ ਥੋੜੀ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮੰਚ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕ ਮਹਾਨ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਰਿਲੇ ਰੋਸ (ਚੌਕੀ ਦੌੜ) ਇਕ ਚੰਗੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਰਿਲੇ ਰੋਸ ਹੈ ਤਾਂ ਇਕ ਦੌੜ ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਹਮਲਾਵਰ ਟੀਮ ਦੇ ਅਗਲੇ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਝੰਡਾ ਫੜਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨਾਂ ਪੁਰਖਾਂ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਆਪਣੀ ਮਹਾਨ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਸਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਮੁਕਾਸ਼ਫੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਫੜੀ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਮੁੜ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਸ ਨੇ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਫ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਜੀ ਉੱਠਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਉਸ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਤੋਂ ਵੀ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ‘ਸ਼ਿਓਲ’ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।⁴ ਪਰ ਅਸੀਂ ਯਸਾਯਾਹ ਅਤੇ ਦਾਨੀਏਲ ਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਪੋਥੀਆਂ ਵਿਚ ਮੁਰਦਿਆਂ ਦਾ ਸਰੀਰਕ ਜੀ ਉੱਠਣਾ ਤਸਦੀਕ ਕਰਦਿਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਹਾਉਣ ਵੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਵੱਧਦੀ ਹੋਈ ਜਾਗ੍ਰਤੀ ਯਸਾਯਾਹ ਅਤੇ ਦਾਨੀਏਲ ਦੇ ਬੁੱਧਵਾਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਬੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸਦਾ ਦਰਸ਼ਣ ਮਿਲਿਆ ਸੀ।

ਖੁਦਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਦਰਸ਼ਨ ਇਕ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਸਹੀ ਹੈ। ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ‘ਇਕ ਨਬੀ’ ਕਹਿਣ ਦੀ ਗੱਲ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਈਏ:

ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਅਰਥਾਤ ਤੁਹਾਡੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਯਹੋਵਾਹ ਤੁਹਾਡਾ ਖੁਦਾ ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇਕ ਨਬੀ ਖੜਾ ਕਰੇਗਾ, ਤੁਸੀਂ ਉਸਦੀ ਸੁਣਿਓ! ਉਸ ਸਾਰੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਹੜਾ ਤੁਸਾਂ ਆਪਣੇ ਯਹੋਵਾਹ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਹੋਰੇਬ ਉੱਤੇ ਸਭਾ ਦੇ ਦਿਨ ਇਹ ਆਖ ਕੇ ਮੰਗਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਫੇਰ ਯਹੋਵਾਹ ਆਪਣੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਨਾ ਸੁਣੀਏ ਨਾ ਫੇਰ ਇਹ ਵੱਡੀ ਅੱਗ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਮਰ ਨਾ ਜਾਈਏ। ਤਾਂ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਉਹ ਬੋਲੇ ਹਨ, ਸੋ ਠੀਕ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤੇਰੇ ਵਰਗਾ ਇਕ ਨਬੀ ਖੜਾ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਸ਼ਬਦ ਉਹਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਸਾਰੇ ਹੁਕਮ ਜਿਹੜੇ ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਦਿਆਂਗਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੇਗਾ, ਤਾਂ ਐਉਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਮੇਰੇ ਸ਼ਬਦ ਨਾ ਸੁਣੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਬੋਲੇਗਾ ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਉਹਦਾ ਲੇਖਾ ਲਵਾਂਗਾ (ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 18: 15-19)।

ਆਪਣੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਇਹ ਆਇਤਾਂ ਮੂਸਾ, ਯਸਾਯਾਹ, ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਅਤੇ ਆਮੋਸ ਵਰਗੇ ਕਈ

ਸਦੀਆਂ ਤਕ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ, ਨਬੀਆਂ ਨਾਲ ਕਹੇ ਗਏ ਖੁਦਾ ਦੇ ਅਖਤਿਆਰ ਵਾਲੇ ਸੁਰ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਦਰਸ਼ਣ ਨਾਲ, ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਅਰਥ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਠੀਕ ਵਕਤ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣਾ ਸੀ। ‘‘ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪੁਰਖਾਂ’’ ਦੀ ਭੀੜ ਨੂੰ ਪਤਰਸ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮੂਸਾ ਨੇ ਯਿਸੂ ਅਰਥਾਤ ਮਸੀਹ ਦੇ ਅਖਤਿਆਰ ਵਾਲੇ ਨਬੀ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਸੀ।⁶

ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨੂੰ ਲੈਣ ਦਾ ਸਾਡੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੱਖ ਲਾਭ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਖੁਦਾ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਖੁਦਾ ਦਾ ਇਹ ਥੋੜ੍ਹਾ-ਥੋੜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਕ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜਾ, ਅਸੀਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਜੀਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਤੇ ਉਹਦੇ ਵਚਨ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਯਾਨੀ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਾਫੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ। ਮੂਸਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਖਤਿਆਰ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਆਖਿਆ ਸੀ। ਮਸੀਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।⁷ ‘‘ਮਸਾਯਾਹ’’ ਸ਼ਬਦ (ਇਬਰਾਨੀ: *mashiah*; ਯੂਨਾਨੀ: *Christos*) ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਮਸਹ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ।⁷

ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਰਾਜਾ ਨੂੰ ‘‘ਅਨੰਦ ਦੇ ਤੇਲ’’ ਨਾਲ ਮਸਹ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ:

ਤੇਰਾ ਸਿੰਘਾਸਣ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਸਦਾ ਤੀਕ ਹੈ,
ਤੇਰੇ ਰਾਜ ਦਾ ਆਸਾ ਸਿਧਿਆਈ ਦਾ ਆਸਾ ਹੈ।
ਤੂੰ ਧਰਮ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ, ਅਤੇ ਬਦੀ ਨਾਲ ਵੈਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।
ਇਸ ਲਈ ਖੁਦਾ ਤੇਰੇ ਖੁਦਾ ਨੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਤੇਲ ਨਾਲ
ਤੇਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੈਨੂੰ ਮਸਹ ਕੀਤਾ ਹੈ
(ਜ਼ਬੂਰ 45:6, 7)।

ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਦਰਸ਼ਨ ਨਾਲ, ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਇਤ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਲਈ ਇਸਤਮਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 1:8, 9)।

ਪਿਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ‘‘ਮਸਹ ਕੀਤਾ’’? ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੁਣ ਤਕ ਦੇ ਸੱਭ ਤੋਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਯੂਹੰਨਾ 3: 16, 17 ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਇਸਦਾ ਜਵਾਬ ਮਿਲਦਾ ਹੈ:

ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਜਗਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉਹ ਨੇ ਆਪਣਾ ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤਰ ਬਖਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰੇਕ ਜੋ ਉਸ ਉੱਤੇ ਨਿਰਧਾਰ ਕਰੇ ਨਾਸ ਨਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਸਦੀਪਕ ਜੀਉਣ ਜਾਵੇ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਜਗਤ ਵਿਚ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਘੱਲਿਆ ਜੋ ਉਹ ਜਗਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਵੇ ਸਗੋਂ ਇਸ ਲਈ ਜੋ ਜਗਤ ਉਹ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇ।

1 ਤਿਮੋਥਿਊਸ 1: 15 ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਇਹ ਵਚਨ ਪੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਮੰਨਣ ਜੋਗ ਹੈ ਭਈ ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜਗਤ ਵਿਚ ਆਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ

ਮਹਾਂ ਪਾਪੀ ਮੈਂ ਹਾਂ।’

ਕੀ ਕਦੀ ਤੁਸੀਂ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੀ ਖੁਦਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਗੁੰਝਲ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਦੀ ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ ਹੋ ਕਿ ਜਦ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਖ਼ਤਮ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਉਸਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪਾਪ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਐਨੇ ਯੁਗਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕ ਉਹਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਰਹੇ? ਇਹ ਸੁਝਾਉ ਦੇਣਾ ਹਾਸੇਹੀਣਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਉ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਖੁਦਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਸੁਝਾਉ ਦੇ ਸਬੱਬ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਸੱਚ ਇਹੀ ਹੈ।

ਆਓ ਖੁਦਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਕੌਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਤਰੱਕੀਆਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਈਏ। ਖੁਦਾ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਪਵਿੱਤਰ, ਧਰਮੀ, ਰਹਿਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਖਿਮਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਸ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਗਈ ਮਨੁੱਖੀ ਰਚਨਾ ਖੁਦਾ ਵਾਂਗ ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਪੁਰਖ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਖੁਦਾ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਇਕ ਕੰਮ ਸੀ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਪਿਆਰ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪ੍ਰੇਮ/ਮਨੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਦੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਇਕ ਵਿਕਲਪ ਸੀ। ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਵਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਜਾਂ ਭਗਤੀ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਖੁਦਾ ਦੀ ਪਸੰਦ ਚੁਣਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤੱਸਲੀ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਪਾਪ ਰਹਿਤ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਖੁਦਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਵਿਚ ਸਬੰਧ ਵਿਗੜ ਗਿਆ ਸੀ।

ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸੁਝਾਉ ਦੇ ਸਬੱਬ ਖੁਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ‘ਵੱਖ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ’ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਦੇ ਆਪਸੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿਚ ਫਿਰ ਤੋਂ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਖੁਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਗਿਆ। ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਕਈ ਉਲਝਨਾਂ ਸਨ। ਖੁਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਪੀ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ ਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਸਫਾਈ ਦਾ ਗੰਦਗੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਖੁਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਐਵੇਂ ਹੀ ਮੁਆਫ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ ਤੇ ਧਰਮੀ ਹੈ। ਪਾਪ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇਣੀ ਪੈਣੀ ਸੀ। ਨਿਆਂ ਦੀ ਇਹੀ ਮੰਗ ਹੈ।

ਸਰਬ ਗਿਆਨੀ ਖੁਦਾ ਦੀ ਬੁੱਧ ਬਹੁਤ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀ ਇਸ ਦੁਵਿਧਾ ਦੇ ਉਸ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਹੱਲ ਵਿਚ ਵੇਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਪੰਨੇ ਖੋਲ ਕੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤਕ ਫ਼ੈਲਾ ਦੇਂਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਖ਼ਾਸ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਦੇ ਹੋਏ ਵੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਤ ਮਿਲਣੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ ਤੋਂ ਖੁਦਾ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ, ਉਹਦੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਪਰਖਦੇ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਨੇਮਾਂ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਕਰਦੇ ਵੇਖ ਕੇ ਅਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ ਸੀ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਬੀਆਂ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਸੱਦਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਦਾ ਚੇਤਾ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਨੇ ਸੱਭ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਤ ਦੇਣੀ ਸੀ।

ਖੁਦਾ ਆਖ਼ਰੀ ਹੱਲ ਲਈ ਰਾਹ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਕੋਈ ਅਸਾਨ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਇਹੀ ਇੱਕੋ ਹੱਲ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁਕੰਮਲ ਪਵਿੱਤਰ, ਧਰਮੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਖੁਦਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਗੁਣ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਉਸਦਾ ਹੀ ਹੱਲ ਅਜਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਸ਼ੁੱਧ ਅਵਸਥਾ ਯਾਨੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਅਸੀਂ ਵੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਸੀ। ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਮਸੀਹ ਦੇ ਵਿਖੇ ਦੱਸਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਆਖਰ ਨੂੰ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੀ ਨਸਲ ਵਿੱਚੋਂ ਆਉਣਾ ਸੀ, ਜਿਸ

ਨਾਲ ਸਭ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਤ ਮਿਲਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤਖ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇਕ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿਚ, ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪਿਤਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਖੁਦਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਵਕਤ ਲਈ ਰਾਹ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਿਤਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਬਰਕਤ ਮਿਲਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪਿਤਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹਦਾ ਆਖਰੀ ਹੱਲ ਹੋਣਾ ਸੀ।

ਫੁਟਕਾਰੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ

ਖੁਦਾ ਦਾ ਆਖਰੀ ਹੱਲ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹਕੀਕਤ ਬਣ ਗਿਆ, ਜਦ ਉਸ ਨੇ ਰੂਹਾਨੀ ਪਿਤਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਸ਼ੁੱਧ, ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ, ਸਿੱਧ ਬਲੀਦਾਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾਈ। ਇਸ ਬਲੀਦਾਨ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਐਨੇ ਗੁਣ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਉਸ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹਦੀ ਡੂੰਘਿਆਈ ਨੂੰ ਮਿਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਜੋ ਪਾਪ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨੀ ਬੁਰਿਆਈ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਖੁਦਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਪਾਪ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਆਤੰਕ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦੇ ਪੱਕੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਅਸਰਪਜ਼ੀਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦੇ ਸਾਡੇ ਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦੇਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਪਿਤਾ ਦੀ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਹੈਰਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਬਲੀਦਾਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਭੇਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਧਰਮੀ ਰਹਿ ਕੇ ਵੀ ਉਹਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪਾਪ ਖਿਮਾ ਕਰ ਸਕੇ।

ਰੂਹਾਨੀ ਪਿਤਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ ਐਨੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਸਬੰਧ ਦੀ ਗੱਲ ਪਵਿੱਤਰ ਇੰਜੀਲ ਵਿਚ ਬੜੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ‘ਪਰ ਜਾਂ ਸਮਾ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਘੱਲਿਆ ਜਿਹੜਾ ਤੀਵੀਂ ਤੋਂ ਜੰਮਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਮਤਹਿਤ ਜੰਮਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਜੋ ਮੁੱਲ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਮਤਹਿਤ ਹਨ ਛੁਡਾਵੇ ਭਈ ਲੇਪਾਲਕ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਦੀ ਪਦਵੀ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ’ (ਗਲਾਤੀਆਂ 4: 4, 5)। ਮਰੀਅਮ ਨਾਂਅ ਦੀ ਕੁਆਰੀ ਤੋਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਨਾ ਮੰਨਣ ਯੋਗ ਜਨਮ ਨਾਲ ਹੀ ਖੁਦਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਔਰਤ ਤੋਂ ਜਨਮ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਰਾਹੀਂ ਮਰੀਅਮ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ‘ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਤੇਰੇ ਉੱਤੇ ਉਤਰੇਗਾ ਅਤੇ ਸਰਬ-ਉਚ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇਰੇ ਉੱਤੇ ਸਾਇਆ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਅਖਵਾਏਗਾ’ (ਲੂਕਾ 1: 35)।^੯

ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਯਿਸੂ ਦਾ ਕੇਵਲ ਜਨਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਬਲਕਿ ਉਹ ਜੀਵਨ ਭਰ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੀ ਰਿਹਾ। ਪਰ, ਆਪਣੀ ਬਲੀਦਾਨੀ ਮੌਤ ਵਿਚ ‘ਉਸ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਜਿਹੜੀ ਹੁਕਮਾਂ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਉਲਟ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਮੇਸ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਕਿੱਲਾਂ ਨਾਲ ਠੋਕ ਕੇ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁੱਕ ਸੁੱਟਿਆ’ (ਕਲੱਸੀਆਂ 2: 14; ਵੇਖੋ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10: 5-10)।

ਮਸੀਹ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਹੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ

ਛੁਟਕਾਰੇ ਦਾ ਵਸੀਲਾ ਵੀ ਸੀ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਯੋਗ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਗੁਜ਼ਾਰ ਰਹੇ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ:

ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਉਹ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦਾ ਵਿਚੋਲਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਪਹਿਲੇ ਨੇਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਛੁਡਾਉਂਦੀ ਹੈ ਭਈ ਓਹ ਜਿਹੜੇ ਸੱਚੇ ਹੋਏ ਹਨ ਸਦੀਪਕਾਲ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਵਾਇਦੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9: 15)।

ਅਤੇ ਇਹ ਭੇਂਟ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ‘ਸਾਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲ ਸਕਣ’ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 12: 7-11)।

ਯਿਸੂ ਦੇ ਸੰਸਾਰੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸੁਰਗੀ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਉਹਦੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਸਬੰਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਜਦ ਉਹ ਬਾਲਕ ਹੀ ਸੀ ਤਦ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਲੂਕਾ 2: 29)। ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈ ਕੇ ਯਿਸੂ ਦਾ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਸੇਵਕਾਈ ਅਰੰਭ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਸਦਾ ਪਿਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਬੜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 3: 17)। ਯਿਸੂ ਦੀ ਸੂਰਤ ਬਦਲਣ ਸਮੇਂ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਨੇ ਫਿਰ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਅਨੰਦ ਵਿਚ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ‘ਇਸਦੀ ਸੁਣੋ’ (ਮੱਤੀ 17: 5)।

ਯਿਸੂ ਦੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਪਿਉ ਦਾ ਨਾਲ ਗੂੜ੍ਹੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਦੁਆ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਉਹਦੀ ਮਹਿਮਾ ਭਰੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਧਰਤੀ ਤੇ ਉਹਨੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਅਨੰਤ ਪਿਆਰ ਦੇ ਵਿਖੇ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਉਹਦਾ ਪਿਉ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰੇਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਹੋਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਇੱਛਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ (ਯੂਹੰਨਾ 17; ਵੇਖੋ ਆਇਤਾਂ 5, 24, 26)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ। ਸਲੀਬ ਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ, ਉਸ ਨੇ ਦੁਆ ਮੰਗੀ, ‘‘ਹੇ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ, ਜੇ ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਇਹ ਪਿਆਲਾ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਟਲ ਜਾਏ, ਤਾਂ ਵੀ ਮੇਰੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਤੇਰੀ ਮਰਜ਼ੀ ਪੂਰੀ ਹੋਵੇ’’ (ਮੱਤੀ 26: 39)। ਸਲੀਬ ਉਤੇ ਟੰਗੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨੇ ਦੁਆ ਕੀਤੀ, ‘‘ਹੇ ਪਿਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਕਿਉਂ ਜੋ ਓਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਭਈ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।’’ ਫਿਰ ਮਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸਦੇ ਆਖਰੀ ਸ਼ਬਦ ਸਨ ‘‘ਹੇ ਪਿਤਾ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਆਤਮਾ ਤੇਰੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਸੌਂਪਦਾ ਹਾਂ’’ (ਲੂਕਾ 23: 34, 46)। ਸਾਨੂੰ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਸਚਮੁਚ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦਾ ਰੂਹਾਨੀ ਪਿਤਾ ਸੀ।

ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਮੂਸਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਇਕ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਹ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੀ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਮਰਿਆ। ਇਹਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਾਉਦ ਦੀ ਇਨਸਾਨੀ ਰਾਜਸੀ ਵੰਸ਼ਾਵਲੀ ਦੇ ਇਕ ਯਹੂਦੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ (ਲੂਕਾ 3: 23-31) ਜਿਹਨੂੰ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਦੀਆਂ ਗੁਆਚੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਭੇਡਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਰ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ (ਮੱਤੀ 15: 24) ਸੀ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ। (ਕਦੀ ਕਦੀ ਯਿਸੂ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਬੂਲ ਕਰਦਾ ਸੀ [ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਮੱਤੀ 15: 21-

28]।) ਇਸ ਲਈ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਖੇ ਉਹਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸੀ ਜੋ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਣਦੇ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ‘‘ਤੁਹਾਡਾ ਪਿਤਾ’’ ਕਹਿ ਕੇ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 5: 16, 45, 48; 10:29)।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਖੁਦਾ ਪਾਪ ਵਿਚ ਡੁੱਬੀ ਹੋਈ ਮਨੁੱਖੀ ਕੌਮ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਰਤਾਉ ਵਿਚ ਇਕ ਵਧੇਰੇ ਵਿਆਪਕ ਯੁਗ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਨਾਲ ਰੂਹਾਨੀ ਪਿਤਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦਾ ਵਕਤ ‘‘ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆ’’ ਚੁਕਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਉਸ ਮਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦੱਸੀ (ਮੱਤੀ 7:21)। ਉਹਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪਿਤਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਭਾਈ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਖਾਨਦਾਨੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਲਈ ਪਿਤਾ ਦੀ ਇਹ ਆਗਿਆਕਾਰਿਤਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਮੱਤੀ 12:48-50) ਪਿਤਾ ਘੁਸਪੈਠੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਖਾਨਦਾਨੀ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ (ਮੱਤੀ 15: 13)।

ਯਿਸੂ ਨੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣਾ ਪਿਤਾ ਆਖਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਖਾਸ ਸਬੰਧਵਾਚਕ ਪੜਨਾਉਂ ‘‘ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ’’ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸ਼ਗਿਰਦਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ‘ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ (ਮੱਤੀ 18:35; 20:23)। ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਿਖਾਇਆ ‘‘ਜੇ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੇਰਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰੇਗਾ ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸੁਰਗੀ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੰਨ ਲਵਾਂਗਾ’’ (ਮੱਤੀ 10:32, 33)। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਜੋ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਨ, ਨਾਲ ਉਹਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਰੂਸਲਾਂ ਨੂੰ ਚੌਕਸ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਕਿ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਿਖੇ ਉਹਦਾ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਸੀ।

ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ, ਯਿਸੂ ਦੀ ਮਾਤਾ, ਮਰੀਅਮ ‘‘ਇਸ ਭੇਤ’’ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਉਸਦੇ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣਦੀ ਸੀ। ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਉਹ ਉਸਦੇ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਜਨਮ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਯੂਸਫ਼, ਜੋ ਇਕ ਧਰਮੀ ਪੁਰਖ ਸੀ, ਮਰੀਅਮ ਦੇ ਗਰਭ ਬਾਰੇ ਬੜਾ ਹੀ ਚੌਕਸ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਯਿਸੂ ਦੀ ਬਾਲਕਪਨ ਵਿਚ, ਮਰੀਅਮ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਯੂਸਫ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਲਏ ਬਿਨਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੁਣਿਆ ਸੀ। ‘‘ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਾਤਾ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਰੱਖੀਆਂ’’ (ਮੱਤੀ 1: 18-25; ਲੂਕਾ 1:26-38; 2:41-52)।

ਸ਼ਾਇਦ ਯਿਸੂ ਦੇ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਵਿਚ ਉਹਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਬੜੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਆਈ ਸੀ। ਆਖਰ, ਕੀ ਖੁਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪਿਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੀ ਖੁਦਾ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੁੱਤਰ ਨਹੀਂ ਆਖਿਆ ਸੀ (ਯਿਰਮਿਯਾਹ 31:9)। ਕੀ ਯਿਸੂ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਸਿਖਾਇਆ ਸੀ ਤਿਵੇਂ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਉਹ ‘‘ਆਪਣਾ ਪਿਤਾ’’ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਸੀ? (ਮੱਤੀ 6:9)। ਹਾਂ, ਉਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਵੀ।

ਅਸੀਂ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੇਖਣ ਬਾਰੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਯਹੂਦੀ ਧਰਮ ਵਿਚ ਪਿਤਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਜਾਣੀ ਪਛਾਣੀ ਧਾਰਨਾ ਮਿਲਦੀ ਸੀ।

ਪਰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ ਖੁਦਾ ਦੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਵਿੱਲੱਖਣ ਪਿਤਾ-ਪੁੱਤਰ ਸਬੰਧ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪਰਭਾਉ ਸਮਝ ਪੈਣਾ ਔਖਾ ਸੀ। ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਸੀ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੇ ਬੇਟੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਯਿਸੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘‘ਖੁਦਾ ਦੇ ਬੇਟੇ’’ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕੀ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਉਹਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ? (2 ਸਮੂਏਲ 7: 14; ਜ਼ਬੂਰ 89:26, 27)। ਹਾਂ। ਫਿਰ

ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ‘ਮੁਕੰਮਲ ਸਚਿਆਈ’ ਜਾਣਨ ਲਈ ਰੂਹਾਨੀ ਪਿਤਾ ਵਲੋਂ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਿਨਾ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਘੱਲੇ ਗਏ ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਨੇ ਯੂਸਫ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਆਰੀ ਮਰੀਅਮ ਇਕ ਬਾਲਕ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਵੇਗੀ: ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਬੱਚਾ ਉਸਦੀ ਕੁੱਖ ਵਿਚ ਹੈ, ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਹੈ, ਉਹ ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਜਣੇਗੀ ਅਤੇ ਤੂੰ ਉਸਦਾ ਨਾਂਅ ਯਿਸੂ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰੇਗਾ (ਮੱਤੀ 1:20, 21)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਸਾਯਾਹ ਦੀ ਨਬੂਵਤ ਪਰੋਖੇ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਹੋਈ। ‘ਵੇਖੋ ਇਕ ਕੁਆਰੀ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਬੇਟਾ ਜਣੇਗੀ, ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਨਾਂਅ ਇਮਾਨੂੰਏਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ‘ਖੁਦਾ ਸਾਡੇ ਨਾਲ’ ’ (ਮੱਤੀ 1:22, 23; ਯਸਾਯਾਹ 7: 14)। ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦਾ ਜਨਮ ਅਨੋਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲਣੀ ਸੀ! ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਮਰੀਅਮ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਹੀ ਰੱਖੀਆਂ ਸਨ।

ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਭ ਨੂੰ ਉਨੀ ਹੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਈਏ ਜਿਸ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੈ! ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਆਪਣੀ ਦਿਸ਼ਾ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਬਦਲ ਰਹੇ ਸੀ। ਇਕ ਨਵਾਂ ਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਯੁਗ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਮਾਤਰ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਐਨੀਆਂ ਅਹਿਮ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਜੋੜਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਘੱਟ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਆਉਣ ਲਈ ਖੁਦਾਈ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ। ਇਸਦੀ ਸਮਝ ਭਾਵੇਂ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਹੀ ਆਈ। ਆਖਰ ਯਿਸੂ ਦੇ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਹਾਨ ਕੰਮ ਲਈ ਆਉਣ ਵੇਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਵਾਂਗ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਨੋਖੀਆਂ ਸਚਿਆਈਆਂ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਲਈ ਮੱਤੀ, ਮਰਕੁਸ, ਲੂਕਾ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ ਨਾਲ ਲਿਖੀਆਂ ਇੰਜੀਲ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ।

ਪਰ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਦੇ ਸੱਚੇ ਸੁਭਾਓ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅਟੱਲ ਸੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਨਥਾਨੀਏਲ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਵਿਖੇ ਦੱਸਣਾ ਸੱਚਾਈ ਹੈ, ‘‘ਰੱਬੀ, ਤੁਸੀਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹੋ! ਤੁਸੀਂ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹੋ!’’ (ਯੂਹੰਨਾ 1:49)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਸਦਾ ਛਲ ਰਹਿਤ ਹੋਣਾ ਸਲਾਹਿਆ, ਪਰ ਕੀ ਉਹਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਸਮਿਆਂ ਦੀ ਯਹੂਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਕੌਮੀ ਬੋ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਕੀ ਨਥਾਨੀਏਲ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਸੀ?

ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਇਕ ਕੌਮੀ ਜਾਗਰਣ ਅਤੇ ਇਕ ਰਾਜਾ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਇਤਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਮਸਹ ਕੀਤੇ ਹੋਏ, ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੇਖ ਸਕਣ, ਜਿਵੇਂ ਦਾਊਦ ਅਤੇ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੇ ਰਾਜ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਖੁਸ਼ ਸਨ। ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਰਾਜਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ (ਯੂਹੰਨਾ 6: 15)।

ਇਸ ਵੇਲੇ ਮੌਤ ਤੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸਮੱਰਥਾ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਸਰ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, ‘‘ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਨਬੀ ਉੱਠਿਆ, ਨਾਲੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਰਜਾ ਉੱਤੇ ਨਿਗਾਹ ਕੀਤੀ’’ (ਲੂਕਾ 7: 16)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਐਲਾਨ ਸੀ, ਪਰ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਾਰੀਫ਼ ਨਾਲ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੰਨਿਆ? ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਖੁਦ ਦੇ ਧਾਰੀ ਹੋਏ ਬਗ਼ੈਰ ਉਹਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਜਾਂ ਉਹਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵੇਖਿਆ ਸੀ।^੧ ਜਦ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖੁਦਾਈ ਦੇ ਸਾਫ਼ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤੇ, ਤਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬੇਤੁਕਾ ਕਹਿੰਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਤਾਇਆ (ਯੂਹੰਨਾ 8: 42-

59)।

ਇਕ ਸਮਝਦਾਰ ਇਨਸਾਨ ਨਿਕੁਦੇਮੁਸ ਨੇ ਯਕੀਨਨ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕੀਤੀ, ‘‘ਹੇ ਰੱਬੀ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਗੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਵੱਲੋਂ ਆਏ ਹੋ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਿਹੜੇ ਤੁਸੀਂ ਵਿਖਾਲਦੇ ਹੋ ਕੋਈ ਭੀ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾ ਸਕਦਾ ਜੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਨਾ ਹੋਵੇ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 3:2)। ਇਕ ‘‘ਗੁਰੂ’’ ਦਾ ਦੂਸਰੇ ‘‘ਗੁਰੂ’’ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਕੁਦੇਮੁਸ ਨੇ ਯਿਸੂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਖਾਏ ‘‘ਨਿਸ਼ਾਨ’’ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਬਰਕਤ ਦਾ ਸਬੂਤ ਵੇਖਿਆ। ਕੀ ਨਿਕੁਦੇਮੁਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ? ਪਤਾ ਨਹੀਂ। ਪਰ, ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਖੁਦਾ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਸੱਚੇ ਸੁਭਾਉ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਖੁਦਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦਰਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਵੱਧਦਾ ਰਿਹਾ।

ਯਿਸੂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਪਤਰਸ ਨੇ ਇਕ ਲਿਖਣ ਯੋਗ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ, ‘‘ਤੁਸੀਂ ਮਸੀਹ ਹੋ ਜੀਉਂਦੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ’’ (ਮੱਤੀ 16: 16)। ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਐਲਾਨ ਫ਼ੈਸਲਾਕੁੰਨ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਕਿ ਇਹ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਜਵਾਬ ਸੀ। ਦੂਸਰਾ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਤਰਸ ਇਹ ਐਲਾਨ ਇਸ ਲਈ ਕਰ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸੁਰਗੀ ਪਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕਾਸ਼ਫ਼ਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 16: 17)। ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਵਾਕਫ਼ੀਅਤ ਦਾ ਸੱਚ ਇਸ ਐਲਾਨ ਵਿਚ ਛੁਪਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੁਝ ਕਾਰਣ ਹਨ ਕਿ ਪਤਰਸ ਇਸ ਐਲਾਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਖੁਦ ਵੀ ਅਨਜਾਣ ਸੀ। ਇਸ ਇਕਰਾਰ ਦੇ ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਸਹਿਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੇ ਡਾਂਟ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 16:21-23)। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਤਰਸ ਲਈ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜਿਸਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੀ, ਭਾਵੇਂ ਆਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਹੋਵੇ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:39; 10:28-34)। ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਤਰਸ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਹੋ ਕੇ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਬੋਲ ਦਿੰਦਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 17:4, 5; ਮਰਕੁਸ 9:5, 6; ਲੂਕਾ 9:33)। ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਵੇਲੇ ਵੀ ਪਤਰਸ ਮਨ ਨੂੰ ਛੁਹ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਸਕਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਤੇ ਦਬਾਉ ਪੈਣ ਤੇ ਉਹ ਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 26:33-35, 69-75) ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਰਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ੋਭਨੀਏ ਅਤੇ ਸੱਚੇ ਇਕਰਾਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਨਾ ਸਮਝਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਖੁਦਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ, ਦਫ਼ਨਾਇਆ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜੀ ਉੱਠਣ ਤਕ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਬੁਲ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਮਾਨੁੰਏਲ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿੰਨੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਹਿਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸੱਚਿਆਈ ਉਸ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿੱਕਲੀ ਸੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਥੋਮਾ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵੇਖੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਉਹਦੀਆਂ ਲਾਸਾਨੀ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਿੱਧ, ਧਰਮੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦਾ ਭਾਗਾਂ ਭਰਿਆ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਨਾ ਉਮੀਦ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵੱਲ ਉਸਦੀ ਡੂੰਘੀ ਦਇਆ ਵੇਖੀ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਕਿ ‘‘ਮੈਂ ਹਾਂ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 8:58)।

ਮੁਮਕਨ ਹੈ ਕਿ ਥੋਮਾ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਹ ਸਭ ਉਸ ਵੇਲੇ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਜੀ ਉਠੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜਾ ਸੀ। ਜੋ ਕੁਝ ਉਸ ਵੇਖਿਆ ਉਹ ਕਿਸੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਲੇਖ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਸਲੀਬ ਦੇ ਦਾਗ ਵੇਖੇ ਸੀ। ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੁੜ ਜੀ ਉੱਠੇ

ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੋਲ ਮੌਤ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ, ‘‘ਬੋਮਾ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਹੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭੂ, ਹੇ ਮੇਰੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ’’ (ਜੂਹੰਨਾ 20:28)।

ਆਖਰ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੇ, ਜੋ ਰੂਹਾਨੀ ਪਿਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨਾਸਰੀ ਉਹਦਾ ਰੂਹਾਨੀ ਪੁੱਤਰ ਅਰਥਾਤ ਦੇਹ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਹੈ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਵੇਖੋ ਉਤਪਤ 12:1-3; 13:14-17; 14:13; 15:1-6, 13-16; 17:1-4। ²ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਹੋਲੀ ਸਕ੍ਰਿਪਚਰਜ਼: ਕ੍ਰਿਟਿਕਲ ਡਾਕਟ੍ਰਿਨਲ ਐਂਡ ਹੋਮਿਲਟਿਕਲ, ਅਨੁ. ਅਤੇ ਸੰਪਾ. ਫਿਲਿੱਪ ਸ਼ੈਫ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸਿਗਨ: ਜੌਡਰਵਨ, ਮਿਤੀ ਰਹਿਤ), 475 ਵਿਚ ਜੌਨ ਪੀਟਰ ਲੋਜ਼, ‘‘ਸੈਮੂਏਲ’’ ³‘‘ਭਾਵ, ਸਰਲ ਤੋਂ ਸਰਲ ਰਚਨਾ ਵਿਚ, ਮੈਂ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੀ ਉੱਠਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਜਲਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਵੱਸ ਨਾ ਹੋਵੇਗਾ’’ (ਐਡਮ ਕਲਾਰਕ, *ਦਿ ਹੋਲੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਏ ਕਮੈਂਟਰੀ ਐਂਡ ਕ੍ਰਿਟਿਕਲ ਨੋਟਸ*, ਜਿਲਦ 3, ਸਾਮਜ਼ [ਨੈਸਵਿੱਲੋ: ਅਥਿਗਡਨ, ਮਿਤੀ ਰਹਿਤ], 377)। ‘‘ਸਿਓਲ ‘‘ਮੁਰਦਿਆਂ ਦਾ ਜਹਾਨ’’ ਹੈ (ਮੈਰਿਲ ਐਫ, ਅੰਗਰ ਐਂਡ ਵਿਲੀਅਮ ਵ੍ਹਾਈਟ, ਜੂਨੀ, ਸੰਪਾ. *ਵਾਈਨ’ਜ਼ ਕੰਪਲੀਟ ਏਕਸਪੋਜ਼ਿਟਰੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ ਓਲਡ ਐਂਡ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਵਰਡਜ਼* [ਨੈਸਵਿੱਲੋ: ਥੋਮਸ ਨੈਲਸਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, 1985]; s.v. ‘‘death.’’) ⁵ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 3: 17-23. ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ ਰੋਬਰਟ ਜੇਮਿਏਸਨ, ਏ. ਆਰ. ਫਾਸੇਟ, ਐਂਡ ਡੇਵਿਡ ਬ੍ਰਾਉਨ, *ਕਮੈਂਟਰੀ ਕ੍ਰਿਟਿਕਲ ਐਂਡ ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਟਰੀ ਆਨ ਦਾ ਹੋਲ ਬਾਈਬਲ*, ਜਿਲਦ 2 (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸਿਗਨ: ਜੌਡਰਵਨ, ਮਿਤੀ ਰਹਿਤ), 176-77. ⁶ਅਸੀਂ ਬਹੁਤੇ ਅਧਿਆਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮਸੀਹਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਵਾਲੇ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਕੁਝ ਹਵਾਲੇ ਇਹ ਹਨ: ਜ਼ਬੂਰ 2; 16; 22; 110; ਯਸਾਯਾਹ 2; 7; 9; 40; 53; ਯਿਰਮਿਯਾਹ 23; ਮਲਾਕੀ 3; 4. ⁷ਮਸਹ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਰਵਾਇਤ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਪਤਾ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਸਮੂਏਲ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਸ਼ਾਹੂਲ ਦੇ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜਾ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਜਦ ਉਹਨੇ ‘‘ਇਕ ਤੇਲ ਦੀ ਕੁੱਪੀ ਲੈ ਕੇ ਉਹਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਡੋਹਲ ਦਿੱਤੀ ਘਰ ਉਹਨੂੰ ਚੁੰਮ ਕੇ ਆਖਿਆ, ਭਲਾ, ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਮਸਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੂੰ ਉਹਦੀ ਮੀਰਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ?’’ (1 ਸਮੂਏਲ 10: 1)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਦਾ ਦਾ ‘‘ਮਸਹ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ’’ ਦਾ ਅਰਥ ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਦਾ ‘‘ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ’’ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ। ⁸ਪੂਰੇ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਪੜ੍ਹੋ ਲੂਕਾ 1:26-37. ⁹1 ਰਾਜਿਆਂ 17:22-24; 2 ਰਾਜਿਆਂ 4:32-36; ਯਿਰਮਿਯਾਹ 29:10. ਨਾਲੇ ਲੂਕਾ 7:16 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ, ਵੇਖੋ ਐਚ. ਸੀ. ਬੇਲਸ, ਏ. *ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਗੌਸਪਲ ਆਫ ਲੂਕ* (ਨੈਸਵਿੱਲੋ: ਗੌਸਪਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1940; ਰੀਪ੍ਰਿੰਟ, 1959), 151. ਬੇਲਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ, ‘‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਓਸੇ ਵੇਲੇ ਏਲੀਯਾਹ ਅਤੇ ਅਲੀਸ਼ਾ ਯਾਦ ਆਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਨਬੀ ਉੱਠਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਖੁਦਾ ਇਕ ਨਬੀ ਨਾਲ ਫੇਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਪਰਤ ਆਇਆ ਹੈ।’’